

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра агрономії

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
з дисципліни
Землеробство з основами ґрунтознавства та геології**

бакалавр
(рівень вищої освіти)

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 201 “ Агрономія ”

Івано-Франківськ-2020

Програма з навчальної практики «Землеробство з основами ґрунтознавства та геології» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня бакалавр за спеціальністю 201 «Агрономія»

Розробник: викладач вищої категорії,
кандидат сільськогосподарських наук к. с.-г. н. Костюк Б.А

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри агрономії
Протокол від «02» вересня 2020 року № 1.

Завідувач кафедри агрономії _____ к. с.-г. н. Чумбей В.В.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Землеробство з основами ґрунтознавства» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр __1__		Семестр __2__	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	2				2	
Кількість модулів	2				2	
Загальний обсяг часу, год	60				60	
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	-				-	
лекційні заняття	-	-	-	-		
семінарські заняття	-	-	-	-		
практичні заняття	60	-	-	-	60	
лабораторні заняття	-	-	-	-	-	
Самостійна робота, год, у т.ч.	-	-	-	-		
виконання курсового проекту (роботи)	-	-	-	-		
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	-	-	-	-		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	-	-	-	-		
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-	-	-		
підготовка до заліку						
Форма семестрового контролю	Залік		Залік			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета – формування у студентів системи знань і умінь з наукових основ землеробства, визначення видового складу бур'янів їх класифікації, біологічних властивостей та закономірності взаємозв'язків бур'янів з іншими компонентами агрофітоценозу та складання системи контролю забур'яненості полів інтегрованої в сучасні технології вирощування культурних рослин, проектування раціональних сівозмін, системи обробітку ґрунту та протиерозійних заходів, систем землеробства і основ ведення біологічного землеробства та вирощування основних сільськогосподарських культур в богарних умовах та на зрошувальних землях.

Завдання. 1) забезпечувати найбільш раціональне використання земельних, водних, рослинних та інших ресурсів і всього кліматичного потенціалу (сонячна енергія, тепло, опади й ін.); 2) створювати найкращі умови для стійкого розвитку й високої продуктивності ріллі в землеробстві, а також інших галузей сільського господарства; 3) забезпечувати потреби населення країни у продуктах харчування рослинного походження (зерно, овочі, фрукти, олія, цукор і ін.) й сировини для легкої й харчової промисловості при високій їхній якості; 4) здійснювати інтенсифікацію сільського господарства (хімізацію, меліорацію, механізацію й ін.) не порушуючи екологічної безпеки навколишнього природного середовища, утворюючи з ним єдину стійку й високопродуктивну агроєкосистему (агроценоз); 5) відтворювати й підвищувати родючість ґрунту і не допускати ерозійних процесів, хімічного й іншого забруднення сільськогосподарських угідь, водних джерел і вирощуваної продукції; 6) економічно обґрунтовувати й забезпечувати максимальне виробництво високоякісної продукції при найменших затратах праці й засобів, впроваджувати прогресивні форми використання землі й організації праці.

У результаті вивчення дисциплін студент повинен:

Знати:

- теоретичні основи та закони землеробства;
- фактори життя рослин та регулювання їх в землеробстві;
- показники родючості ґрунту, їх регулювання та шляхи відтворення родючості ґрунту;
- біологічні та агротехнічні особливості ведення зрошуваного землеробства;
- особливості застосування добрив на зрошуваних землях;
- поняття про фітоценоз, агрофітоценоз, їх склад, структуру, морфологію, екологію, систематику, поняття про фітосередовище і його фактори;
- систему взаємовідносин між видами рослин в агрофітоценозах і конкурентну здатність культурних рослин;
- біологічні властивості та агробіологічну класифікацію бур'янів, їх шкодочинність;
- методику обліку та оцінювання потенційної і актуальної забур'яненості ріллі, прогнозування сходів бур'янів та моніторингу забур'яненості сільськогосподарських угідь;
- ресурсне забезпечення ефективного контролю бур'янів;

– методику складання системи запобіжних та винищувальних заходів проти бур'янів, інтегрованої в сучасні технології вирощування сільськогосподарських культур;

– методику розрахунку технологічної, господарської, економічної і енергетичної ефективності заходів контролю бур'янів та їх екологічної допустимості;

-наукові основи сівозмін, принципи їх проектування та освоєння;

-наукові основи, заходи, способи та системи обробітку ґрунту;

-агротехнічні вимоги до сівби сільськогосподарських культур і заходи догляду за посівами;

-види ерозії ґрунту і заходи щодо їх запобігання;

-екологічні проблеми і природоохоронні заходи при зрошенні;

-основи програмування врожаїв сільськогосподарських культур на поливних землях;

-наукові основи систем землеробства і особливості вирощування сільськогосп

дарських культур в різних ґрунтово-кліматичних зонах та при зрошенні;

вміти:

- проводити польове обстеження ґрунтів, розпізнавати за зовнішніми ознаками ґрунтові типи і різновиди, відбирати мікромоноліти і зразки ґрунтів із різних генетичних горизонтів, описувати будову ґрунтового профілю, визначити механічний склад ґрунтів у польових умовах, оформляти журнал обстеження ґрунтів і складати ґрунтову карту;
- вживати протиерозійні заходи в умовах конкретного господарства;
- розпізнавати бур'яни, робити польове обстеження на забур'яненість та складати карту забур'яненості полів;
- складати різні типи і види сівозмін;
- проводити контроль якості обробітку ґрунту.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Теми практичних занять

Таблиця 2 – Теми практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем лабораторних занять	Обсяг годин		Література порядковий номер
		ДФН	ЗФН	
ПЗ 1	Польове обстеження ґрунтів зони розташування навчального закладу.	6		1,3,10,11,14
ПЗ 2	Визначення гігроскопічної вологи, механічного складу, вмісту органічної речовини	6		3,10,11,14,12
ПЗ 3	Обстеження полів господарства на забур'яненість.	6		2,4,5,6,7,8,9,13
ПЗ 4	Складання сівозмін різних типів і видів	6		4,5,6,7,8,9,12
ПЗ 5	Особливості сівозмін в біологічному землеробстві			4,5,6,7,8,9
ПЗ 6	Ознайомлення з системою обробітку еродованих ґрунтів господарства	6		3,10,11,14,13
ПЗ 7	Практичне ознайомлення з якісною оцінкою проведених робіт по обробітку ґрунту	6		4,5,6,7,8,9
ПЗ 8	Ґрунтові карти і картограми, їх значення в сільськогосподарському виробництві.	6		3,10,11,14
ПЗ 9	Ерозія ґрунту і заходи боротьби з нею.	6		10,11,14
ПЗ 10	Зональні системи землеробства.	6		4,5,6,7,8,9

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІТЕРАТУРА

1. Атлас ґрунтів України/ Під ред. Н.К. Крупкого и Н.П. Полупана. – К.: Урожай, 1999.
2. Веселовський І.В., Лисенко А.К., Манько Ю.П. Атлас – визначник бур'янів. – К.: Урожай, 1988.
3. Гнатенко О. Ф., Капштик М.В., Петренко Л.П., Вітвицький С.В. Ґрунтознавство з основами геології. – К.: Оранта, 2005.

4. Гудзь В.П., Лісова А.П., Андрієнко В.О. Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії. – К.: Вища школа, 1995.
5. Гудзь В.П., Примах І.Д., Бudyонний Ю.В. Землеробство. – К.: Урожай, 1996.
6. Загальне землеробство / За ред. професора В.О. Єщенко. – К.: Вища освіта, 2004.
7. Загальне землеробство / За ред. В.П. Гордієнка. – К.: Вища школа, 1998.
8. Кравченко М.С., Злобін Ю.А., Царенко О.М. Землеробство. – К.: Либідь, 2002.
9. Крикунов В.Г. Ґрунти і їх родючість. – К.: Вища школа, 1993.
9. Лыков А.М., Коротков А.А. Земледелие с почвоведением. – М.: Агропромиздат, 1990.
10. Назаренко І.І., Польчина С.М., Нікорич. Ґрунтознавство. – Чернівці, 2003.
11. Панас Р.М. Ґрунтознавство. – Львів.: Новий світ, 2000.
12. Практикум із землеробства / За ред. професорів М.С. Кравченка і З.М. Томашівського. – К.: Мета. 2003.
13. Ступанов В.П. Довідник по бур'янах. – К.: Урожай, 1984.
14. Шкварук М.І. Ґрунтознавство. – К.: Вища школа, 1976.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Дається детальна інформація про методи контролю знань студентів на лекціях та практичних заняттях. Зразок схеми нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 3. За даними таблиці 3 на початку семестру розробляється робочий план дисципліни.

Таблиця 3 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з навчальної практики «Землеробство з основами ґрунтознавства та геології»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичних знань поданих тем	20
Контроль умінь при виконанні та захисті практичних робіт	80
Усього	100

Остаточне оцінювання заліку з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни